

MAHALLA FUQARO MUHOFAZASI TUZILMALARINI FAVQULODDA VAZIYATLARDA HARAKATLANISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAKLIF VA TAVFSIYALAR

R.N.Jo'raqulova

Favqulodda vaziyatlar vazirligi Fuqaro muhofazasi instituti 2- bosqich magistranti

Annotatsiya: *Maqolada favqulodda vaziyatlarda mahalla fuqarolar muhofazasi tuzilmalarining harakatlanish tartibini takomillashtirish masalalari muhokama qilinadi. U ta'lim, jamoatchilik ishtiroki, texnologiya, hamkorlik va baholashga urg'u beradi. Ushbu strategiyalar orqali u mahallalar darajasida javob choralari samaradorligini oshirish, favqulodda vaziyatlarda jamoat xavfsizligi va chidamliligini oshirishga qaratilgan.*

Kalit so'zlar: *harakat tartibi, fuqaro muhofazasi, favqulodda vaziyatlar, mahalla, obodonlashtirish, SOP (standart operatsion tartib-qoidalar), jamiyatning chidamliligi.*

Annotation: *The article discusses enhancing the movement procedure of neighborhood civil protection structures during emergencies. It emphasizes training, SOPs, community engagement, technology, collaboration, and evaluation. Through these strategies, it aims to improve the effectiveness of responses at the neighborhood level, promoting community safety and resilience in emergency situations.*

Keywords: *movement procedure, civil protection, emergency situations, neighborhood, improvement, SOPs (standard operating procedures), community resilience.*

Аннотация: *В статье рассматривается усовершенствование порядка передвижения районных структур гражданской защиты во время чрезвычайных ситуаций. В нем особое внимание уделяется обучению, СОП, участию сообщества, технологиям, сотрудничеству и оценке. С помощью этих стратегий он стремится повысить эффективность реагирования на уровне районов, способствуя общественной безопасности и устойчивости в чрезвычайных ситуациях.*

Ключевые слова: *порядок передвижения, гражданская защита, чрезвычайные ситуации, соседство, благоустройство, СОП (стандартные операционные процедуры), устойчивость сообщества.*

Favqulodda vaziyatlarda mahalla fuqarolar muhofazasi tuzilmalarining harakatlanish tartibini takomillashtirish jamiyatning chidamliligi va harakat samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Bir nechta asosiy strategiyalar ushbu yaxshilanishga hissa qo'shishi mumkin:

1. O'qitish va salohiyatni oshirish: Fuqaro muhofazasi bo'yicha mahalla ko'ngillilari va xodimlarini favqulodda vaziyatlarga javob berishga yetarli darajada tayyor bo'lishlarini ta'minlash uchun kompleks o'quv dasturlarini taqdim etish. Ushbu treningda javob beruvchilarni harakat tartib-qoidalari bilan tanishtirish va inqirozli

vaziyatlarda muvofiqlashtirish, muloqot qilish va qaror qabul qilish ko'nikmalarini oshirish uchun mashqlar, simulyatsiya va mashqlar o'z ichiga olishi kerak.

2. Standart operatsion tartib-qoidalar: Tabiiy ofatlar, yong'inlar yoki sog'liqni saqlash inqirozlari kabi favqulodda vaziyatlarda mahalla fuqarolar muhofazasi tuzilmalarining harakatlanish tartib-qoidalarini tavsiflovchi aniq va ixcham SOPlarni ishlab chiqish. Ushbu SOPlar muvofiqlashtirilgan va samarali javobni ta'minlash uchun rol va mas'uliyatni, aloqa protokollarini, evakuatsiya yo'llarini, yig'ilish punktlarini va muvofiqlashtirish mexanizmlarini belgilashi kerak.

3. Jamiyatni jalb qilish va xabardorlik: Favqulodda vaziyatlarga tayyorlik va inqirozli vaziyatlarda harakatlanish tartib-qoidalariga rioya qilish muhimligi haqida xabardorlikni oshirish uchun mahalliy hamjamiyatlar bilan hamkorlik qiling. Aholini evakuatsiya qilish protokollari, boshpana variantlari va favqulodda aloqa kanallari to'g'risida xabardor qilish uchun tushuntirish tadbirlari, seminarlar va xabardorlik kampaniyalarini o'tkazing.

4. Texnologiya integratsiyasi: Mobil ilovalar, GIS (geografik axborot tizimlari) va favqulodda vaziyatlarda ogohlantirish tizimlari kabi texnologiya vositalaridan mahalla fuqarolar muhofazasi tuzilmalarining harakatlanish tartibini osonlashtirish uchun foydalanish. Ushbu vositalar favqulodda vaziyatlar, evakuatsiya buyurtmalari va xavfsiz marshrutlar haqida real vaqtda yangilanishlarni taqdim etishi mumkin, bu esa javob beruvchilarga ongli qarorlar qabul qilish va harakatlarini samarali muvofiqlashtirish imkonini beradi.

5. Idoralararo hamkorlik: Favqulodda vaziyatlarni bartaraf etishda ishtirok etuvchi turli manfaatdor tomonlar, jumladan, mahalliy davlat idoralari, favqulodda vaziyatlar xizmatlari, nodavlat notijorat tashkilotlari (NNT) va jamoat tashkilotlari o'rtasida hamkorlik va muvofiqlashtirishni rivojlantirish. Axborot almashish, birgalikda rejalashtirish va samarali javob qaytarish va tiklash harakatlari uchun resurslarni safarbar qilish uchun ko'p idorali ishchi guruhlar yoki qo'mitalar yaratish.

6. Doimiy baholash va takomillashtirish: Harakat protsedurasining samaradorligini baholash va takomillashtirish sohalarini aniqlash uchun muntazam mashqlar, brifinglar va harakatlardan keyingi tekshiruvlarni o'tkazish. Jarayonlarning kuchli va zaif tomonlarini baholash uchun javob beruvchilar, hamjamiyat a'zolari va boshqa manfaatdor tomonlardan fikr-mulohazalarni so'rang va kelajakda javob berish imkoniyatlarini oshirish uchun kerak bo'lganda tuzatish choralari ko'rish.

Ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali favqulodda vaziyatlarga tezkor, muvofiqlashtirilgan va samarali javob berishni ta'minlash, pirovardida jamiyat xavfsizligi va chidamliligini oshirish uchun mahalla fuqarolar muhofazasi tuzilmalarining harakatlanish tartibini yaxshilash mumkin.

Xulosa. Xulosa qilib aytish mumkinki, favqulodda vaziyatlarda mahalla fuqaro muhofazasi tuzilmalarining harakatlanish tartibini takomillashtirish samarali choralar

ko'rish va aholi xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim, standart operatsion tartib-qoidalar, jamoatchilik ishtiroki, texnologiya integratsiyasi, hamkorlik va doimiy baholash kabi strategiyalar orqali mahalla darajasida javob berish imkoniyatlarini optimallashtirish uchun yaxshilanishlar amalga oshirilishi mumkin. Faol chora-tadbirlarga ustuvor ahamiyat berish va manfaatdor tomonlar o'rtasida muvofiqlashtirishni qo'llab-quvvatlash orqali hamjamiyatlar o'zlarining chidamliligi va favqulodda vaziyatlarni bartaraf etishga tayyorligini oshirishlari mumkin, natijada inqiroz davrida aholi farovonligi va xavfsizligini rag'batlantirishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Federal Emergency Management Agency (FEMA). (2018). Community Emergency Response Team (CERT) Program. Retrieved from <https://www.ready.gov/community-emergency-response-team>
2. United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR). (2019). Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030. Retrieved from <https://www.undrr.org/implementing-sendai-framework/what-sendai-framework>
3. World Health Organization (WHO). (2019). Emergency Risk Management and Humanitarian Response. Retrieved from https://www.who.int/environmental_health_emergencies/about/en/
4. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC). (2017). Community-based Disaster Risk Reduction. Retrieved from <https://www.ifrc.org/en/what-we-do/disaster-risk-reduction/community-based-disaster-risk-reduction/>
5. National Fire Protection Association (NFPA). (2019). Standard for Emergency Management and Business Continuity Programs. Retrieved from <https://www.nfpa.org/codes-and-standards/all-codes-and-standards/list-of-codes-and-standards/detail?code=1600>
6. European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (ECHO). (2018). Civil Protection Mechanism. Retrieved from https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection_en